

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 27. jūnijā
(OR. en)

10729/22
ADD 1

POLMAR 43
POLGEN 102
COMAR 42
ENV 676
ENER 340
MAR 137
MARE 54
PECHE 235
RELEX 897
SUSTDEV 118
TRANS 451

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	JOIN(2022) 28 final Annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam KOPĪGS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS ĒKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI Kurss – ilgtspējīga zilā planēta. Kopīgs paziņojums par Starptautiskās okeānu pārvaldības darbakārtību

Pielikumā ir pievienots dokuments JOIN(2022) 28 *final Annex*.

Pielikumā: JOIN(2022) 28 *final Annex*

SAVIENĪBAS AUGSTAIS
PĀRSTĀVIS ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 24.6.2022.
JOIN(2022) 28 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

**KOPĪGS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Kurss – ilgtspējīga zilā planēta. Kopīgs paziņojums par Starptautiskās okeānu
pārvaldības darbakārtību**

{SWD(2022) 174 final}

1. STARPTAUTISKĀS OKEĀNU PĀRVALDĪBAS SATVARA STIPRINĀŠANA¹

Jūras biodaudzveidības aizsardzība un saglabāšana

Eiropas Savienība

- *tieksies panākt vērienīgu, ar Biodaudzveidības konvenciju saskanīgu globālo biodaudzveidības satvaru laikposmam pēc 2020. gada un vērienīgu, taisnīgu un vienlīdzīgu vienošanos par biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas (BBNJ);*
- *aizstāvēs uzskatu, ka jūras izrakteņu izmantošana apgabalā² nebūtu jāsamierina, pirms ir izpildīti šādi trīs kritēriji: i) ir pieejamas pietiekamas zinātniskas zināšanas par dziļjūras ekosistēmām un izrakteņu ieguves iespējamo ietekmi uz jūras ekosistēmām un to pakalpojumiem, ii) saskaņā ar piesardzības principu un UNCLOS ir ieviesti atbilstoši noteikumi, kas apgabalā nodrošina faktisku jūras vides aizsardzību pret ieguves darbību kaitīgo ietekmi, un iii) var pierādīt, ka ieguves tehnoloģiju un operacionālās prakses ietekme nav kaitīga;*
- *aktīvi rosinās aizsargājamu jūras teritoriju (AJT) izveidi Antarktikā, Antarktiskas jūras dzīvo resursu saglabāšanas komisijas (CCAMLR) konvencijas apgabalā;*
- *gaidāmajā rīcības plānā paredzēs saglabāt zvejas resursus un aizsargāt jūras ekosistēmas, pamatojoties uz ES juridisko prasību panākt labu vidisko stāvokli, arī jūras gultnes integritāti, un ieviesīs pasākumus, ar kuriem vajadzības gadījumā reglamentē biodaudzveidībai viskaitīgāko zvejas rīku izmantošanu.*

Zvejniecības un akvakultūras ilgtspējīgums

Eiropas Savienība

- *balstīsies uz 2022. gada jūnijā noslēgto globālo PTO vienošanos par dažu veidu zvejniecības subsīdiu aizliegšanu un rosinās to pēc iespējas drīzāk pastiprināt ar elementiem, par kuriem vienošanās vēl nav panākta;*
- *turpinās veicināt atbilstību starptautiskajiem NNN zvejas apkaršanas noteikumiem, īpaši FAO Nolīgumam par ostas valsts pasākumiem³, un to faktisku īstenošanu un uzņemsies vadību procesā, kurā izstrādās brīvprātīgas FAO vadlīnijas par pārkraušanu citā kuģī;*
- *turpinās popularizēt pret NNN zveju vērstus mehānismus visās RZPO un rosinās reģionālas zvejniecības struktūras, proti, Centrālaustumu Atlantijas zvejniecības komiteju un Centrālrietumu Atlantijas zvejniecības komisiju, pāriet RZPO statusā;*
- *pēc iespējas balstoties uz jau notiekošiem procesiem, atvieglos RZPO saziņu un koordināciju jautājumos par zvejniecības pārvaldības paraugpraksi un citos kopīgu interešu jautājumos (“prakses kopiena”);*
- *palīdzēs sekmīgi īstenot Nolīgumu attiecībā uz neregulētas zvejniecības novēršanu atklātās jūras teritorijās Ziemeļu Ledus okeāna centrālajā daļā un atbalstīs AJT noteikšanu Ziemeļu Ledus okeānā, šim nolūkam izmantojot arī Konvenciju par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā;*

¹ Kopīgajā paziņojumā par starptautisko okeānu pārvaldību izceltās darbības norādītas treknrakstā.

² Saskaņā ar UNCLOS “apgabals” ir jūras un okeāna dibens un tā dziļes, kas atrodas ārpus valstu jurisdikcijas robežām.

³ Turklāt šajā nolūkā izstrādās veicinošus instrumentus (globāla informācijas apmaiņas sistēma, globāls zvejas kuģu, refrīžeratorkuģu un apgādes kuģu reģistrs) un sniegs palīdzību jaunattīstības valstīm.

- ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumus pārveidos tā, lai tie sekmīgāk palīdzētu uzlabot okeānu pārvaldību⁴;
- izmantojot Ārējo zvejas flotu ilgtspējīgas pārvaldības regulu⁵, turpinās cieši uzraudzīt savas flotes darbību ārpus ES ūdeņiem un popularizēs tikpat augsta līmeņa standartus starptautiskajā arēnā;
- tieksies paplašināt ilgtspējīgu tirdzniecību zivsaimniecības nozarē, raudzīdamās, lai divpusējos tirdzniecības nolīgumos ar trešām pusēm noteiktās saistības tiktu izpildītas, un stiprinās okeānu pārvaldību ar partnerības un sadarbības nolīgumu palīdzību.

Reģionālā jūras aizsardzība

Eiropas Savienība

- aktivizēs centienus pievienoties Konvencijai par Melnās jūras aizsardzību pret piesārņojumu;
- strādās pie tā, lai ANO Vides programmas Reģionālās jūru programmas satvarā reģionālas jūras konvencijas, rīcības plāni un tiem līdzīgi reģionāli mehānismi visā pasaulē tiktu iesaistīti to starptautisko saistību īstenošanā, kuras attiecas uz biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, arī teritorijās, kas ir ārpus valsts jurisdikcijas (ABNJ), un cīņā pret plastmasas radīto piesārņojumu.

Stratēģiskās partnerības

Eiropas Savienība

- lietpratīgi izmantos jau uzsāktos dialogus un sadarbības formas, lai tajās integrētu okeānu pārvaldības jomā notiekošo sadarbību⁶;
- jaunā ES un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas (OACPS) partnerattiecību nolīguma satvarā pastiprinās sadarbību okeānu pārvaldības jomā;
- ar instrumentu "Eiropa pasaulē" palīdzēs partnerreģioniem un partnervalstīm stiprināt to spējas, kas vajadzīgas labākai okeānu pārvaldībai, arī nolūkā atbalstīt svarīgāko globālās okeānu pārvaldības instrumentu faktiski īstenošanu, jūras resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, ilgtspējīgas zilās ekonomikas attīstību, okeānatkarīgas klimamitigācijas un klimataadaptācijas rīcības veicināšanu un jūras drošības apdraudējumu izskaušanu⁷;
- saskaņā ar instrumenta "Eiropa pasaulē" Āfrikai domātajām programmām 2023.–2024. gadā sāks darbības, kas atbalsta labāku okeānu pārvaldību, arī ilgtspējīgas zilās ekonomikas attīstību Āfrikā. Lai noskaidrotu stratēģiskās prioritātes, 2022. gadā tiks izveidota Āfrikas un ES stratēģiskā grupa okeānu pārvaldības jautājumos;

⁴ Komisija IZPN patlaban izvērtē ar mērķi padarīt tos efektīvākus, iedarbīgākus un labāk vērstus uz divpusējās sadarbības un KZP ārējās dimensijas mērķu īstenošanu.

⁵ Regula (ES) 2017/2403.

⁶ Līdztekus divām okeānu partnerībām, kas okeānu lietās izveidotas ar Ķīnu un Kanādu, ES kopā ar svarīgiem partneriem piedalās vēl vairākos citos augsta līmeņa dialogos.

⁷ Reģionālajā indikatīvajā programmā, kas paredzēta Subsahāras Āfrikai, piecām reģionālām okeānu programmām, kuras apzinātas un ir sagatavošanas procesā, ir piešķirta indikatīva summa 180 miljonu EUR apmērā.

- *Indijas okeāna rietumdaļā 2023. gadā kopīgi ar ES tālākajiem reģioniem, kas atrodas šajā jūras baseinā, rīkos otro jūras reģionu forumu.*

2. CEĻĀ UZ OKEĀNU ILGTSPĒJAS SASNIEGŠANU LĪDZ 2030. GADAM

Okeāns un klimata pārmaiņas

Eiropas Savienība

- *palīdzēs trešām valstīm īstenot ar okeānu saistītu rīcību to saistību izpildes ietvaros, kuras tās uzņēmušās saskaņā ar Parīzes nolīgumu, un popularizēs dabā balstītus risinājumus;*
- *Starptautiskajā Jūrniecības organizācijā rādīs ceļu uz vienošanos par vērienīgiem un temporāliem globāliem siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas samazināšanas mērķrādītājiem, standartiem un pasākumiem, kas attiecas uz starptautisko jūras transportu;*
- *ES jūras transporta radītās SEG emisijas samazinās, palielinot atjaunīgo un mazoglekļa degvielu (FuelEU Maritime) izmantošanu un nosakot oglekļa cenas (ES ETS attiecināšana arī uz jūrniecību);*
- *atkrastes atjaunīgās enerģijas attīstību veicinās, ES speciālās zināšanas kopīgojot ar trešām valstīm un atbalstot jaunu tirgu izpēti un attīstīšanu. Saskaņā ar “Global Gateway”⁸ ES turklāt atbalstīs investīcijas atkrastes atjaunīgajā enerģijā;*
- *aizsargājot un atjaunojot jūras un piekrastes ekosistēmas un iestrādājot tiesību aktos ekosistēmu atjaunošanas mērķrādītājus, pastiprinās centienus saglabāt okeāna dabisko “zilā oglekļa” piesaistītāja funkciju⁹;*
- *klimata pārmaiņu apsvērumus integrēs RZPO zinātnisko komiteju, RJK un citu ar dzīvo jūras resursu saglabāšanu un pārvaldību saistītu struktūru un instrumentu darbā, piemēram, gaidāmajā BBNJ nolīgumā, un aktīvi veicinās papildu AJT noteikšanu, arī CCAMLR kompetences apgabalā;*
- *veicinās vairāk pētījumu par klimata virzītiem ekosistēmu kritiskajiem punktiem, centīsies labāk saprast kumulatīvo ietekmi, kādu uz ekosistēmām atstāj vairāku virzītājfaktoru, jo īpaši tādu kā sasilšana, dezoksidēšanās un paskābināšanās, kombinācija, intensificēs pētniecību par okeāna oglekļa satura un jūras līmeņa paaugstināšanos un ar to saistītiem dabā balstītiem risinājumiem un palielinās inovāciju, kas saistīta ar ilgtspējīgu okeānatkarīgu mitigāciju un adaptāciju;*
- *veicinās Londonas protokola un Biodaudzveidības konvencijas Lēmuma X/33 ratifikāciju un faktiski īstenošanu un tieksies labāk saprast, kā atbilstošas zinātniskās bāzes, riska novērtējuma un piesardzības principus var piemērot okeānatkarīgām oglekļa dioksīda piesaistes darbībām.*

Cīņa pret jūras piesārņošanu

Eiropas Savienība

- ***aktīvi iesaistīsies sarunās par juridiski saistošu globālu nolīgumu par plastmasu;***

⁸ JOIN(2020) 30 final.

⁹ COM(2020) 380.

- partnerību un attīstības sadarbības ceļā atbalstīs spēju veidošanu ar mērķi apkarot un novērst jūras piesārņošanu no sauszemes un jūras avotiem, tai skaitā piesārņojuma risku, ko rada jūrā nogremdēta munīcija, un veicinās atkritumu apsaimniekošanu, kā arī ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu un aprites ekonomikas pieejas;
- atbalstīs globāla un reģionāla līmeņa centienus saglabāt un atjaunot jūras vides kvalitāti un biodaudzveidību, šim nolūkam jūras un piekrastes vides aizsardzību integrējot divpusējās attiecībās;
- uzlabos ES ostas atkritumu pieņemšanas iekārtas, lai tās savāktu atkritumus un citas piesārņojošas vielas no kuģiem iekšējos un starptautiskos reisos un apsaimniekotu tos saskaņā ar aprites ekonomikas principiem, kā arī turpinās investēt līdzekļus, lai atklātu nelikumīgas noplūdes no kuģiem un uzlabotu likumpārkāpēju saukšanu pie atbildības.

Kā veicināt to, lai karoga valstis, kuras darbojas kā atvērti reģistri, pildītu savus pienākumus

Eiropas Savienība

- šo jautājumu iekļaudama attiecīgajos ES divpusējos nozariskajos dialogos ar attiecīgajām valstīm (zvejniecības, jūras drošības, vides vai darba tiesību jomā), īstenos proaktīvu pieeju, **ar kuru tiecas panākt, ka valstis pilda starptautiskos karoga valsts pienākumus**, ko tām uzliek starptautiskas konvencijas (tādas kā SJO, SDO, UNCLOS), un **uzņemas pilnu suverēnu atbildību par saviem reģistriem**, lai spētu kontrolēt sava karoga kuģu darbības;
- pastiprinās centienus panākt, ka valstis pilda starptautiskos karoga valsts pienākumus, un šajā nolūkā izmantos vai nu NNN zvejas dialogus, vai arī – kā galējo līdzekli – ar tirdzniecību saistītus pasākumus, kuri ietver trešo valstu noteikšanu par nesadarbīgām valstīm NNN zvejas regulas satvarā;
- relevantos starptautiskos forumos aktualizēs jautājumus, kas saistīti ar to, ka kuģu īpašnieki plaši izmanto atvērtos reģistrus, lai apietu spēkā esošos noteikumus un standartus, kā arī iespēju saukt faktiskos īpašniekus pie atbildības par šīm nelikumīgajām darbībām. Šā darba atbalstam Komisija sāks pētījumu, kurā atklās atvērtos reģistrus izmantojošo operatoru uzņēmējdarbības modeļus un dažādos šo reģistru darbībā iesaistītos dalībniekus, kā arī ierosinās konstatēto problēmu risinājumus;
- lai labāk reaģētu uz trūkumiem, kas slēpjas aiz atvērtajiem reģistriem, koordinēs relevantās rīcībpolitikas un ES attīstības palīdzību padarīs atkarīgu no nosacījuma, ka valstīm labāk jāīsteno galvenās starptautiskās konvencijas par okeānu pārvaldību (tādas kā UNCLOS, SJO un SDO konvencija).

Pāreja uz globālu ilgtspējīgu zilo ekonomiku

Eiropas Savienība

- pamatojoties uz patlaban notiekošu ES pētījumu¹⁰, strādās pie tā, lai to zivsaimniecības produktu imports, kuriem noteiktas autonomas tarifa kvotas, kļūtu ilgtspējīgāks;
- lai apzinātu un nodrošinātu ilgtermiņa finansējuma avotus, kas izmantojami globālai pārejai uz ilgtspējīgu zilo ekonomiku, sāks darbu pie G20 zilās ekonomikas attīstības satvara;

¹⁰ Sagatavošanā.

- pamatojoties uz stratēģiskajām vadlīnijām par ES akvakultūras ilgtspēju un konkurētspēju¹¹, virzīs Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā (FAO) aizsākto diskusiju par visaptverošām un vērienīgām ilgtspējīgas akvakultūras vadlīnijām;
- ar misijas “līdz 2030. gadam atjaunot okeānu un ūdeņu stāvokli” palīdzību izmēģinās ilgtspējīgas akvakultūras un ilgtspējīgas zvejniecības risinājumus, arī to, kā varētu samazināt zvejas rīku ietekmi uz jūras ekosistēmām;
- lai patērētājiem un operatoriem piegādes ķēdē sniegtu informāciju par izšķirīgiem ES un importēto produktu ilgtspējas aspektiem, **pārskatīs zvejas un akvakultūras produktiem noteiktos ES tirdzniecības standartus;**
- atbalstīs inovatīvas uzņēmumu virzītas iniciatīvas, sākot jau ar pirmo pasākumu “BlueInvest Africa”¹².

Integrēta okeānu pārvaldība ar aizsargājamu jūras teritoriju un jūras telpiskās plānošanas starpniecību

Eiropas Savienība

- lai veicinātu jūras telpisko plānošanu (JTP) visā pasaulē, sadarbību ar IOC-UNESCO pastiprinās ar jaunu partnerību, kuras pamatā ir kopīgs piegādu ceļvedis un kuru paredzēts 2022. gada nogalē uzsākt 3. starptautiskajā konferencē par JTP;
- sadarbosies ar starptautiskiem partneriem, lai aizsargājamās jūras teritorijas un citus iedarbīgus saglabāšanas pasākumus (OECM) integrētu globālā saglabāšanas stratēģijā “Viens okeāns”, kuras mērķis ir mazināt antropogēno noslogojumu un okeānu degradāciju ārpus aizsargājamajām teritorijām;
- atbalstīs reģionālu koordināciju un kopīgus vienotas pārvaldības projektus, lai noteiktu ekoloģiski reprezentatīvus un saskanīgus labi pārvaldītu AJT un OECM tīklus.

3. KĀ PANĀKT DROŠĪBU JŪRĀ UN JŪRAS DROŠUMU

Drošība jūrā

Eiropas Savienība

- turpinās investēt jūras drošībā un globālajā klātesībā, jo īpaši aktivizējot lauka mācības, pietāšanu Eiropas ostās, kopīgas patruļas, kā arī spēju veidošanu (piemēram, līdz 2023. gadam plānots ar partneriem Indijas un Klusā okeāna reģionā veikt jūrniecības lauka mācības);
- konsolidēs un paplašinās Vidusjūrā un pie Somālijas krastiem izvietoto ES jūras spēku operācijas;
- stiprinās reģionālās partnerības interesējošās jūras zonās un, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta no jau esošām programmām (piemēram, SWAIMS, PASSMAR, GoGIN, MASE, programma PSP, CRIMARIO¹³), uzlabos globālās situācijas apzināšanos un drošību jūrā;

¹¹ COM(2021) 236 final.

¹² Plānots 2022. gada 7.–8. septembrī Seišelās.

¹³ SWAIMS – Atbalsts Rietumāfrikas integrētajai jūras drošībai, PASSMAR – Atbalsta programma jūras drošības stratēģijai Centrālāfrikā, GoGIN – Gvinejas līča starpreģionālais tīkls, MASE – Reģionālā jūras drošības programma, PSP – Ostu drošības programma, CRIMARIO – projekts “Kritiskie jūras maršruti plašākā Indijas okeānā”.

- īstenos koordinētu klātbūtni citās jūras interešu zonās;
- līdz 2025. gadam izstrādās un stiprinās ES jūras drošības apzināšanās mehānismus, piemēram, vienoto informācijas apmaiņas vidi (CISE) un jūras uzraudzību (MARSUR)¹⁴;
- lai uzlabotu situācijas apzināšanos, vajadzības gadījumā veicinās saziņu un koordināciju starp reģionālām civilām un militārām jūrniecības iniciatīvām.

Jūras drošums un pienācīgu darba apstākļu veicināšana visā pasaulē

Eiropas Savienība

- veicinās Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā un SDO Konvencijas Nr. 188 par darbu zvejniecībā ratificēšanu un faktisku īstenošanu;
- novērtēs, kā dalībvalstīs transponēta Direktīva (ES) 2017/159, ar kuru Konvencija Nr. 188 iestrādāta ES tiesībās, un veiks visus atbilstošos pasākumus gadījumos, kad dalībvalsts direktīvu savā tiesību sistēmā nav transponējusi pienācīgi;
- relevantos divpusējos dialogos un reģionālos un starptautiskos forumos pievērsīsies tādām ar zveju saistītām problēmām kā piespiedu darbs un citi darba tiesību pārkāpumi, arī gadījumos, kad tie konstatēti NNN zvejas apkarošanas kontekstā¹⁵;
- atbalstīs SJO iniciatīvas mazināt vidiskos riskus, ko rada jūras transports (jūras piedrazojums, zemūdens troksnis, gaisa un ūdens piesārņojums) un zvejas darbības;
- direktīvas, kas attiecas uz karoga valstij noteiktajām prasībām, ostas valsts kontroli un jūras negadījumu izmeklēšanu¹⁶, izskatīs, lai ņemtu vērā izmaiņas starptautiskajā normatīvajā vidē un tehnoloģijās un nodrošinātu, ka ES tiesībās tiek iestrādātas visas atziņas, kas pēdējo desmit gadu laikā gūtas, īstenojot ES acquis šajā jomā.

4. KĀ UZKRĀT ZINĀŠANAS PAR OKEĀNU

Eiropas Savienība

- mudinās, pamatojoties uz piemērojamām pasaules mēroga speciālajām zināšanām un pastāvošajām zinātniskajām struktūrām, izveidot okeānu ilgtspējai veltītu starpdisciplināru starpvaldību zinātnes un politikas saskarni – **Starptautisku padomi okeānu ilgtspējas jautājumos (IPOS)**;
- paplašinās Copernicus jūras pakalpojumu, kas uzskatāms par ES referenci okeānu pakalpojumu jomā un sniedz reāllaika okeānu monitoringa, prognozēšanas un klimata prognozēšanas pakalpojumus;
- ar partneriem apvienos spēkus, lai izveidotu ilgtermiņa okeānu novērošanas un monitoringa sistēmas teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, un, nodrošinot attiecīgu mācību kursu, atbalstītu okeānu ilgtermiņa novērojumus pasaules dienvidos;
- tiecoties veicināt pētniecību un inovāciju, kas vajadzīga, lai rastu lietderīgus okeāna problēmu risinājumus gan ES, gan ārpus tās, īstenojot Eiropas misiju “līdz 2030. gadam

¹⁴ Paredzams, ka CISE darbotiespējīga kļūs 2024. gada sākumā. Tā izstrādāta, lai atvieglotu informācijas apmaiņu starp jūras uzraudzības iestādēm visā ES, arī civilmilitāro sadarbību.

¹⁵ COM(2022) 66.

¹⁶ Direktīva 2009/21/EK, Direktīva 2009/16/EK, Direktīva 2009/18/EK.

atjaunot okeānu un ūdeņu stāvokli” ar tās “bākas projektiem” katrā Eiropas jūras baseinā;

- *izstrādās digitālo okeāna dvīni (EU DTO), kas palīdzēs integrēt zināšanu vērtības ķēdi no novērojumu vākšanas līdz galalietotājiem domātu lietotņu izstrādei, nāks klajā ar vienotu pieeju starptautiskām diskusijām un dos ieguldījumu tādās starptautiskās iniciatīvās kā digitālie okeāna dvīņi (DITTO)¹⁷;*
- *turpinās darbu Visatlantijas okeāna pētniecības alianses un Melnās jūras reģiona sinerģijas satvarā.*

¹⁷ <https://www.oceandecade.org/actions/digital-twins-of-the-ocean-ditto/>.